

תה-תולד יום א' בא אב ונסעו 7/4/66

תה קנס שלום רב

קבלתי בשמחה רבה את פניך שיש בזה את כלל המה
 בלבסיון אספות העדה והחברה. ואינו יודע
 מה תהיה במעשה, והחלטה גדולה לפנסיה
 וחסד שמסך לזה מ. הוא הוא אבדו צו
 אמרתי שכן בזה אלה יתן אמרתי לה חסד
 יתן והפניתי לך את כל המה, חובות
 לפנסיה ביחוד אתה (הגדולה) 3 אלפים
 חסד אתה, והחלטתם בזה וכן, הכל
 ונאמרתי של קבלתי את שכן אנשים בזה
 ביועציה של שמש בזה יתן אספות
 על העד שלו לאוויר. יש עמך אמרתי היו
 סוף אפס כל המה אתה והחלטת של
 בזה בזה-דבר, לפני אמרתי. יתן וקומה
 נחמתי אתה, אמרתי זה המה והחלטת
 זה את זה ספקים וזה אמרתי ונאמר
 סוף אתה עזבתי אתה שכן אמרתי שכן
 חסד אתה אמרתי אתה סוף אמרתי
 בני יתן ונאמרתי אמרתי ליתן.
 אמרתי אתה אמרתי אתה ונאמרתי
 חוץ לפנסיה בזה "בזה" אמרתי בזה
 אמרתי ונאמרתי "ונאמרתי אתה אמרתי
 בזה שכן אמרתי אמרתי בזה אמרתי
 אמרתי ונאמרתי אמרתי אמרתי

שלמה חמיר (ליפסקי)

נולד א' אדר תרס"א (1901) בלוביץ' (פלך ורטה) פולניה.
לאביו יצחק גרשון ליפסקי, בנו של א' חיים ונכדו של ר' יחזקיה שהיה
מפורסם בימים ההם כפולין בשם יחזקל לוביצר הגדול, מחסידי קוצק ויושבי
סולחנו. אמו שלמה - שרה בת מרדכי אום.

למד בחדרים אצל מלמדים שונים. בסג הבר-מצוה המפורסר אחרי הסטיל
של הבר-מצוה והסעודה הגיש לו אביו ז'ל כשי את "האוצר" של רס"י פין (כעין
סילון עברי אנציקלופדי). כל הנוכחים (בתוכם הרב דמ"א) קפצו ממקומותיהם
למראה האפיקורסות הזו. למחרת נשלח למה ע"י הסבא בידי דודו הצעיר (חלמיד
ישיבת סוכצ'וב) יהושע למרחקים לשיבות ז'ל. שם אכל ימים כדרכי בחורי
ישיבה אז. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה (1914) חזר הביחה. המשיך ללמוד
אצל מלמדים ש"ס ופוסקים. בין המלמדים היה גם הרב סבולימוב, עיירה ע"י
לאוויטש שגורש משם לעירנו. אח"כ עבר ללמוד לגימנסיה העברית פולנית
מיסודו של הדר ב' וידה ז'ל בלודזש. כשהחזר הביחה בשנת 1920 (כשהצבא האדום
חזר לפולין והגיע עד סערי ורטה) לחופש הויץ נאסר הוא ואחיו מנדיל (שעבר
אח"כ לרוסיה) ע"י השלטונות הפולנים בחר "אלמנטים חשודים". בהשתדלות צירי
הסיים הפולני היהודים דר. סיפר ז'ל ויחק גרינבוים יבלא הוא שוחרר מהכלא
כחום 6 שבועות.

ב-1 לנובמבר 1920 יצא את פולין ונסע לאנטורפן (בלגיה). שם שימש
כסורה לעברית, נבחר לוועד המרכזי של פועלי-ציון, ארגן הנוער היהודי שם.
באחד במאי של שנת 1921 הגיעו ידיעות על המאורעות ביפו בהם נהרגו כמה
יהודים ועל עמידת היהודים על נפשם. יציע לערוך מגבית כספית לרכישת נשק
ליהודים בארץ-ישראל. הציונים הכליים וראשם התנגדו לכך. ארגן המגבית
בעזרת מפלגת פועלי-ציון, ובעצמו עכו מכית לבית. נוסף לכך הופיע עם
משלחם של מפלגת פועלי ציון בבלגיה בפני מנהיגי פועלי בלגיה ומנהיגי
האינטרנציונל הסוציאליסטי החח' ונדרולדו וקמיל הויסמנס ²²² שיפנו לפועלי
אנגליה שיצורו ליהודים בארץ ויניעו השלטונות האנגלים בארץ לעמוד לימין
היהודים שם והמפעל הציוני.

לרגלי המאורעות בארץ החליט שלמה ליפסקי להחיש עלייתו לארץ. סערי
הארץ נסגרו לעלה. שלמה עבר לפאריס. במסיבת הסרידה לכבודו מסרו לו החברים
באנטורפן מכתב ליצחק שבנקין ממנהיגי חנועת הפועלים בארץ שירכסו לו אקדוח
על השכונם. (אי אפשר היה לקחת אקדוח מחסד החרמה ומאסר.)

כפאריט נמשש שלמה בניתו של מארק יארכלום עם משלחח של פועלי ארץ-
ישראל (ברל כצנלסון ז"ל, מניה שוחט ז"ל ויבל"א הח' יוסף ברץ ממיסדי
הקבוצה הראשונה דגניה א'). בעזרתם עלה בידו להשיג רשיון עליה לארץ יחד
עם קבוצת צעירים שארגן לעליה. ב-15 לספטמבר 1921 הגיע לחוף יפו. הצטרף
לגדוד העבודה ע"ש יוסף טרוטפלדור. עבד בסכריה טבחה, עפולה-נצרת, קרית שמואל
(סכריה), באילת-השחר, כפר גלעדי, ²²⁴ ~~סלילת כבישים~~, במחצבות, בכנין,
בחפירה. כל העבודות נעשו בידיים: גרו באהלים. נשלח ע"י הגדוד לעזרה לקבוצות
כנרת ומרחביה לעבודות השדה. עבר לעין חרוד שלרגלי הגלבוע (מעין חרוד). עם
הפילוג שחל בגדוד עבר הוא עם החברים שנשארו נאמנים לגדוד לקיבוץ חל-יוסף
(ע"ש יוסף טרוטפלדור). עבד במסך השנים בענפי החקלאות השונים, ביבוס ביצות,
בסיקול אכנים, בחפירות, במרעה בקר וצאן. בשנים האחרונות הוא עובד במסע
הזיחים.

ב-1929 נשא לאשה אי דבורה בת מיכל וילנסקי, ראש ישיבה בוילנא, נולד
להם בן בתל-יוסף ושמו אליהו. כיום יש לו מהבן הזה ואשתו לאה סבית אס -
שתי נכדות: מיכל בת 6 ומרב בת 1 שנה.

יחד עם פעילותו כחוף הקיבוץ היה חבר בפעיל במפלגת אחדות-העבודה,
צאפרי שהחמזנו שתי מפלגות הפועלים "אחדות-העבודה" ו"הפועל-הצעיר" הוא
חבר במפלגת פועלי ארץ-ישראל - מפא"י.

ב-1932 נדרש להסתחף בסמינר שארך שלושה חדשים. היה סיועד לפעילי
מפא"י. הסמינר החקיים הודש בעמק הידן, הודש בעין-טרוד, חל-יוסף וחודש
בנהלל. הסמינר נוהל ע"י הח' יוסף שפרינצק, (יו"ר הכנסת). כמה ימים אחרי
התחלת הסמינר נאלץ שפרינצק ז"ל לנסוע לאמריקה. לשלמה ליפסקי נמסר הנהלת
הסמינר.

בשנת 1934 נסע לחו"ל בשליחות הסתדרות העובדים וההנהלה הציונית
לצ' כוסלובקיה וקרפפורוס (שהיתה אז חלק מצ' כוסלובקיה). בדרך לסראג סר
לעיר מולדתו לאוויטש. שהה שם כשבועיים. חיטל כל רכושם ועסקיהם של ההורים
ושלח אותם לארץ ולקבוץ. ההורים ו-8 ילדים. כל 9 אחים והאחיות כעת בארץ.
4 מהם (2 אחים ו-2 אחיות) בתל-יוסף. 5 מחוץ לקבוץ. ההורים מתו בארץ.
ל-9 האחים והאחיות שנארץ כעת 27 ילדים ו-7 נכדים (בן ירבו).

שנתיים הוא פעל בצ'כוסלובקיה ארגן את החלוץ והחלוץ-הצעיר. בקרפטורוס הקים גוסף לכך הסדרות "העובד" בה ארגן מספחות לעליה ולהכשרה לארץ. ארגן לעליה כ-5 אלפים מספחות. מהם העלה כמה מאות מספחות. בבחירת המועמדים לעליה ביכר מספחות מרוכות ילדים ואנשי עמל. מבלי לשים לב להשתייכותם המפלגתית. פעמים נאסר בצ'כוסלובקיה כחוצאה ממלסנות, פעם כתואנה שהוא סייע בתעמולה בקרפטורוס למועמד לפרלמנט מהשמאל הח' דר. חיים קובל ז"ל, מנהל הגימנסיה העברית כמינץ ואח"כ ראש עיריית חולון בארץ. פעם שניה אסרו אותו במורכסקי - אוסטרבה כח' מרכז החלוץ כתואנה שהוא יעלה לארץ בחורים חייבי גיוס לצבא על דרכונים מזוייפים שהוא עשה.

ב-1935 השתתף בקונגרס הציוני בשווייץ כציר מטעם ציוני צ'כוסלובקיה. מסם נסע לפולין ולליטא איפה אפעל כשלים בתנועת החלוץ והעובד. בסוף 1935 בדרכו חזרה לארץ השתתף בוועידת ציוני גרמניה בברלין. שם נאגש עם יוזמח מפעל עליית הנוער לארץ הנב' רחה פרייער והשתדל כפניה לכלול במפעלה גם את ילדי קרפטורוס.

אחרי שחילות היסלר כבשו את אוסטריה ב-1938 נשלח אלמה לצ'כוסלובקיה, פראג. עליו היה להזהיר יהודות צכוסלובקיה בפני האסון שעומד להתרחש אצלם עם כניסת חילות היסלר אליהם לארגן עליית היהודים מסם לארץ, להספיע עליהם שיפירו לארץ את ילדיהם ואת הונם, גיתן למימוש ולהעברה. תוך כדי פעילות זו נודע לו שעל נהר הדונאו בשטח הונגריה עובנת ע"י החוף סירה עם כ-100 נפשות מיהודי אחת העיירות מבורגנלד (אוסטריה). כליל הסדר של מסח בשנת 1938 נקטו הגרמנים לאותה העיירה, הוציאו כל היהודים מבתיהם מבלי הרשות להם לקחת אתם מה שהוצ. חיקונות וזקנים בני 80 ומעלה. הונילו אותם לאי שלא היה שייך לאף אחד מ-3 הארצות השכנות (אוסטריה, הונגריה, צ'כוסלובקיה). אי ריק, קראו לו "נימאס-לאנד". היו כחוף תחת כיפת השמים. בצינת הלילה ובחום הזמט. לעתים-תחת גשם שוטף, ללא מחסה. בהשתדלות יהודי הארצות השכנות נאותה מסלת הונגריה לרשות להכניס היהודים לסירה נגררת שמוכילים בה חול, לקצור הסירה לחוף שומט של נהר-הדונאו - בין הסירה והחוף היה גשר. פעל הגשר היה תמיד זקיף הונגרי. מהנודע לשלמה הענין חס לשם, בילה אחם יום, רחם סמוחיהם, נסע בענינם לגרמניה וליטא, כתב תזכירים לכל קצוות תבל, נסע ארצה. אחרי סיפול מסוך עלה בידו להניע הסמלה הבריטית בארץ לתת באופן יוצא מן הכלל מכסת רשיונות עליה ליושבי סירה זו. הם עלו ארצה. המבצע הזה התפרסם בארץ ובעולם היהודי כ"הסירה מבורגנלנד".

ב-1939 נשלח ע"י הסוכנות היהודית לבודפשט (הונגריה) לארגן עליה בלתי ליגלית של יהודים מבודפשט ומאירופה לארץ-ישראל. קשה היה להשיג רשיון מעבר ליהודים דרך רומניה, יוגוסלביה, בולגריה וכו' היה צריך להוסיב היהודים כסירות על הדנובה ^ב בחופי אוסטריה, הונגריה, יוגוסלביה, רומניה וכו'. מהם להעבירם לאניות בחופי הים השחור ולהסיעם לארץ-ישראל. היה קשה להשיג סירות ואניות. הכיר אז יהודי בשם דה. ברוך קונפינו ^א סגן יו"ר ההסת. הציונית בבולגריה, רופא עיניים לפי מקצועו. הוא רכש סירה בשם "רוצניציר" וארגן עליה יהודים לארץ. ההסת. הציונית והמוסדות של עליה ב" הוציאו אותן ממסגרתם בטענה שאין יהודי פרטי רשאי לעסוק בעליה ב". שלמה לא שעה לחוקים פורמליים אלה, התקשר עם היהודי הנ"ל ובעזרתו ארגן כמה נסיעות של הסירה לארץ. מאות משפחות ניצלו ע"י כך. בספטמבר 1939 נבחר הוא כציר לקונגרס הציוני כשוויץ מטעם ציוני הונגריה. בסוף הקונגרס הודיע דה. חיים ווייצמן ז"ל שפרצה מלחמת עולם, שאנגליה הכריזה מלחמה על גרמניה הנאצית. הודיע טעם ישראל מצטרף לאנגליה במלחמתה עם הגטלר הגדול ^ב בצורה ישראל. באותו לילה הוחלט שעל כל הצירים של הקונגרס לחזור מיד לצבונותיהם. מספר שליחים מהארץ נצטוו לא לחזור לארץ-ישראל עם כולם אלא להשאר באירופה. שלמה חזר לבודפשט. המשיך בארגון העליה הבלתי ליגלית, עמד בקשר עם הג'דות אירופה הסורגית שכבר הייתה כבושה בידי הנאצים. לבודפשט ובוקרשט הגיעו אזרחים מפלוגות צבא שנרחו מפולין, נכתוכם היו יהודים. גם מהם העלה שלמה קבוצה לארץ.

בסוף ינואר 1940 הוא הוזעק ע"י נציג הג'דות צ'כוסלובקיה שבא בחשאי לבודפשט (הונגריה) ^ע להיטה ^ע עדיין נייטרליה). הייתה זו יו"ר ויצו הגב' גינזי פליישמן ז"ל. נדרש לעלות ארצה ולבקש רשיונות עליה לכמה מאות יהודים שנכלאו במחנות באוסטריה ובפולין. (אז הרשו הגרמנים ליהודים לעזוב את גרמניה וכל הארצות הכבושות על ידם אם רק נמצאה ארץ שהיחה מוכנה לקלוט אותם. (אולם שום ארץ לא נאחה לכך). שלמה נשלח ארצה ע"י קהילת בודפשט. זה היה בשנת 1940, חודשים אחדים אחרי שהיה קיים מצב של מלחמה עם אנגליה, צרפת וכו'. סם עם דרכון בריטי ועם ציון כיהודי באוירון גרמני (עם אלבי קרס וחמונח היסלר) עד אתונה ^א מטעם באוירון איטלקי לארץ. התעכב כיומיים כאי האיטלקי רודוס ובא בקשרים עם היהודים שם בכדי לארגן עליתם לארץ. בינתיים הצטרפה איטליה למלחמה ואי אפשר היה לחזור להונגריה. ככה הוא נשאר בארץ וחזר לעבודתו בחל-יוסף.

ב-1941 החנייטס לצבא הבריטי כדי להשתתף במלחמה נגד היטלר באירופה.

לאט לאט התארגנו הסחנייטסים מהארץ ליחידות עבריות. הוא שרת ביחידת נהגים ולמד לנהוג, תוך כדי תקופת האימונים הצטרף הוא לשיירה שנסעה לגבול פרס (דרך עבר-הירדן ועירק בדרך מדברית לא סלולה). ^{לפני} הם הביאו האוכלוסייה הפולנית שנמלטה מפולין. הם חיו במחנות במסגרת צבאית. תוך כדי שהות במחנה הוא התגנב לעיירה עירקית על גבול פרס ובילה לילה בהסחר מעין-הואים ערבים עם הקהילה היהודית במקום. רשם שמותיהם וטיפל אח"כ בהעלאתם ארצה. בדרך חזרה לקח מבגודד למכוננית שלו (שהיתה מיועדת לאספקה) קבוצה בחורים יהודים מבגודד (בירת עירק) שהלבישם בבגדי חיילים בריטיים שהביא אחר למטרה זו מהארץ. אח"כ עבר עם היחידה לאי מלטה. שם עבדו הנהגים בהכנות של צבאות בנות הכרית לפלישה לאירופה הכבושה בידי הנאצים, בריכוז היהודים הניצולים, חי זמן מה בחוות הכשרה ליהודים צעירים. פעם ביקר שם משה שרת ז'ל כנציג הסוכנות היהודים. שלמה הגיש לו כשי קופסה מעשה ידי אחד הפליטים ועל אחת הדפנות רשם: "למשה שרת שר החוץ לעמיד במדינת ישראל שחקום כמהרה". כשקמה מדינת ישראל ומשה שרת היה שר החוץ חלה היתה קופסה זו על שולחנו בחדר-עבודתו. זה היה בשנת 1944 שנה לפני גמר מלחמת העולם השניה ו-4 שנים לפני שהוקמה מדינת ישראל. בזמן שרותו ביחידות הצבא בארץ ובחור'ל ערך הוא יחד עם חבר מעין-חרוד גרשון ^{מספר} את העתון של היחידה י.ע.ל.

בשנת 1945 עם גמר המלחמה חזר לארץ ושוב לקח אתו על האניה (שהובילה חיילים בריטיים) מספר יהודים מחופשים בבגדי צבא בריטי והבריח אותם ארצה. בארץ חזר שוב לקיבוץ חל-יוסף לעבודה והגנה.

ב-6 לסאי 1948 ימים אחדים לפני הכרזת המדינה נסע הוא בשליחות הסוכנות היהודית לכראזיליה. בדרך שהה כמה שבועות בפאריז ופעל שם למען גייס עזרה למלחמת השחרור שלנו. בימים ההם אסף גם בני העיר שלו לאוויסט וארגן כחוכה מגביית למען ישראל. בכראזיל הוא שהה שנה. עבר הארץ לארכה ורחבה. לפי יזמתו ודרישתו הוכרזה מגביית למען ישראל, לרכוש נשק למלחמת השחרור. לפני עזבו הארץ פנה ליהודים להצטרף אליו לעליה לארץ. עשרות משפחות הצטרפו אליו והפליגו יחד אתו. אחרים נרשמו ועלו כעבור זמן מה. בזמן הפלגתו נמל ריו-דה-ז'נרו היו כ-6 אלפים יהודים שליוו את העולים. בין העולים היתה גם משפחת אחיו יוסף ליפסקי שעלו לארץ אחרי שחיו שנים רבות בריו. שוב הוא חזר לקיבוץ ולעבודתו במסע הזיחיים.

שם (ה שרת ז'ל) (ה שרת ז'ל) (ה שרת ז'ל)

מספר

במשך חייו בארץ ובקיבוץ (כ-45 שנה) הוא היה פעיל כמשק ונחברה. היה כל הזמן פעיל בארגון "ההגנה" ובפעולות ההגנה. בשנים 1936-1937-1938 היה מגוייס כנוטר (ארגון משטרתי תחת פיקוד בריטי, שעמד גם בקטרים עם ההגנה ונשמע להוראותיה וסקודותיה), השתתף בפעולות נגד הכנוסיות, כרדיפה אחרים, בכיבוי שריפות שהציתו בשדות וכו'. כנוטר השתתף בעליוח על הקרקע של הקיבוצים שדה נחום, שירת-צבי, חניחא. העליות הנ"ל היו מפורסמות כעליות החומה-ומגדל". בכל אחת מהנקודות הוא חי כמה שבועות בחקופה הראשונה עד שהישוב התבסס.

בשנת 1953 הוא החגיג לפי דרישת בן-גוריון (אז ראש הממשלה וזר הכסחון) לישוב נידח ומבודד בנגב ירוחם. הוא חי אחם כשנה וחצי ועזר להם להניח יסוד איתן במקום. בימי חייו שם ביקר אצלו בירוחם בין היתר נשיא המדינה השני הח' יצחק בן-צבי ז"ל. לפי הזמנת שלמה. זה היה הביקור הראשון וההופעה הראשונה של הנשיא כנשיא לאחר שנבחר לחסידו הרם. יחסי החברות שהיו קיימים ביניהם זמן רב לא נסקו גם כל זנות כהונתו כנשיא. הקשרים היו עם הנשיא ורעיחו רחל ינאיה בן צבי תכל"א.

באותן השנים גויס הוא לשנה לטיפול ביושבי המעברות. מאות אלפים פוליס, רובם פארצות האיסלם היו כמחנות אל אהלים וצריפים. מצבם היה איום. הוא החלה כמחנות, עודד אותם, ארגן אותם, הביא חביעותיהם למוסדות.

כמלאח 10 שנים לקום המדינה פנה שלמה ליפסקי (שינה בינתיים שמו לחמיר) כמאמר בהפועל הצעיר לישוב העברי בארץ לתרום חודש מהמשכורת אל ההכנסות לקרן לתיסול המעברות. לקריאה הזו היה הד רב. פתח קונסו בכנף הלאומי. רבים שלחו כספים לקרן זו. ביניהם זר. נחום גולדמן, יוסף ספרינצק ז"ל, גיאורג יוספסל ז"ל, אברהם הרמן (כעת שגריר שלנו בארצות הברית) ואחרים. המנכית לא בוצעה מטעמים שונים. הכספים הוחזרו לבעליהם. אולם הקריאנה והפעילות סייעו להחשת תיסול המעברות.

באותה תקופה הוא גם נענה לסניח ההסתדרות וארגן כישוב מתנדבים ללמד עברית למשטחוח של פוליס חדשים, לקרבת להכנת עניני המדינה וחינוך לאזרמות טובה, לפעול למיזוג גלויות.

באותה תקופה עלו כמה גופים לישוב איזור חדש על גבול חברון - איזור גדולם. שלמה חמיר (ליפסקי) נקרא לעלות עם הראשונים. חי אתם חדשים אחדים ועזר להם להשתרש במקום.

ארכיון
אז שרבי

הרבה רשימות ורשמים, הוא עומד לפוסם רשימת רשמי וזכרונותיו וכל מה שפרסם בשאלות מסק וחברה בכמה ספרים. ספר ראשון: "סרקי שליחות" נמצא בהכנה לדפוס.

2 מאז תש"ו (ה'תש"ו) הוא תש"ו בניקוז תש"ו! (קניין 2 מאז תש"ו) - לפני שנים רבות פעל הרבה להקמת בית טרוטפלדור בחל-יוסף, ריכוז

הכספים הראשונים, היה פעיל בהכנות לכניין. חרם גם מהכספים שחסך בזמן פעילותו בשליחות מחוץ לקיבוץ. המדובר בכספים שקיבל כשי בחקופת שליחותו בחו"ל. כאלפיים לירות מסר אז למסק מהחסכונות כים שלו (לפני 15-20 שנה כשערכם היה פי כמה מהיום) ו-500 דולר שסניף אחד בכרזיל נתן לו כשי עם

גמר פעולתו אצלם באיזור 500 לירות שסניף אחד בכרזיל נתן לו כשי עם זינוק, 2 מאז תש"ו.

היה ציר בכמה ועידות של המפלגה, של ההסתדרות ושל כנסים ארציים קיבוציים, ככנסים איזוריים. יקופה מסוימת שימש כרכז חרבות באיזור. היו תקופות שהיה פוזמן להרצות בערבים ושבתות. ביחוד בעונות של בחירות. פרסם חוברת על תולדות חל-יוסף (חדפים סמאר שהוסיע בקיבוץ "גדוד-העבודה ע"ש יוסף טרוטפלדור"), קסעי ביוגרפיה שלו פורסמו בקובץ "40 שנה ל"הפועל-הצעיר" בעריכת יצחק לופבן ו'ל, 2 מאז תש"ו, 2 מאז תש"ו, 2 מאז תש"ו.

גם כעת כשמלאו לו 65 שנה (בא' אדר תשכ"ו) הוא מסיך לעבוד בשדה, במסע הזייתים, פעיל בחיי הצבור, מפרסם מדי פעם רשימות בעתונות, מופיע בצבורים ומגן על השקפתו בענייני מסק וחברה כקבר קיבוץ, כחובע קודם כל מעצמו ואח"כ מאחרים, המשתדל להנשים את מה שהוא מסיף לאחרים.

הערה: הועתק מהוך "אנציקלופדיה לחלוצי הישוב ובוגריו" כרך ט'. בהוצאת ועריכת דוד ~~הדר~~ הדר. 2 מאז תש"ו. בסינויים קלים ועדכון הנתונים עד חודש ~~תשכ"ו~~ תשכ"ו ו ~~חברוא~~ חברוא 1966.

שלמה חמיר (ליפסקי)

נולד א' אדר תרס"א (1901) בלוביץ' (סלך ורשה) פולניה.
לאביו יצחק ברשון ליפסקי, בנו של ו' חיים ונכדו של ר' יחזקיה שהיה
מפורסם בימים ההם בפולין בשם יחזקאל לוביצר הגדול, מחסידי קוצק ויושבי
שולחננו. אמו שלמה - שרה בת מרדכי ואום.

למד בחדרים אצל מלמדים זרנים. כחג הכר-מנוה הספואר אחרי המשפיל
של הכר-מנוה והסעודה הניש לו אביו ו'ל כשי את "האוצר" של רש"י פין (כעין
פילון עברי אנציקלופדי). כל הנוכחים (בתוכם הרב דת"א) קפצו מסקומוחיהם
למראה האפיקורסות הזו. למחרת נשלח שלמה ע"י הסבא בידי דודו הצעיר (חלמיד
ישיבת סוכצ'וב) יהושע למרחקים לשיכוח זרליץ. אם אכל ימים כדרכי בחורי
ישיבה אז. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה (1914) חזר הבייתה. המשיך ללמוד
אצל מלמדים ש"ס ופוסקים. בין המלמדים היה גם הרב סכוליסוב, עיירה ע"י
לאוויטש שגורש מסע לעירנו. אח"כ עבר ללמוד לגימנסיה העברית פולנית
מיסודו של הרב ב"ר וידה ז"ל בלודזש. כשחזר הבייתה בשנת 1920 (כהשבא האדום
חזר לפולין והגיע עד שערי ורשה) לחופש הקיץ נאסר הוא ואחיו מנדיל (שעבר
אח"כ לרוסיה) ע"י הסלטונות הפולנים בחור "אלמנטים חשודים". בהשדלות צירי
הסיים הפולני היהודים דר. שימר ו'ל ויוחק גרינבוים יבלא הוא שוחרר מהכלא
כתום 6 שבועות.

ב-1 לנובמבר 1920 יצא את פולין ונסע לאנטורפן (בלגיה). שם שימש
כסורה לעברית, נבחר לועד המרכזי של פועלי-ציון, ארגן הנוער היהודי שם.
באחד כסאי של שנת 1921 הגיעו ידיעות על המאורעות ביפו בהם נהרגו כמה
יהודים ועל עמידת היהודים על נפשם. הציע לערוך מנבית כספית לרכישת נשק
ליהודים בארץ-ישראל. הציוניים הכליים ורצחם התנגדו לכך. איגן המנבית
בעזרת מפלגת פועלי-ציון, וכעצמו עבר מנבית לכיח. נוסף לכך הופיע עם
משלח של מפלגת פועלי ציון בבלגיה נפני מנהיגי פועלי בלגיה ומנהיגי
האינטרנציונל הסוציאליסטי החח' ונדרולדו וקפיל הריססנס שיפנו לפועלי
אנגליה שיעזרו ליהודים בארץ ויניעו הסלטונות האנגלים בארץ לעסוד לימין
היהודים שם והמשעל הציוני.

לרגלי המאורעות בארץ החלים שלמה ליפסקי להחיש עליתו לארץ. שערך
הארץ נסגרו לעליה. שלמה עבר לפאריס. כמסיבת הפרזיה לכבודו מסרו לו החברים
באנטורפן מכתב ליצחק טבנקין מפנהיגי חנועת הפועלים בארץ שירכשו לו אקדוח
על חשבונם. (אי אפשר היה לקחת אקדוח מחשש החרמה ומאסר.)

במארים נמשך שלטה בכיתו של מארק יארבלום עם שטלחה של פועלי ארץ-
ישראל (ברל כצנלסון ז"ל, סניה שוחט ז"ל ויבל"א הח' יוסף ברך ספייסדי
הקבוצה הראשונה דגניה א'). בעזרתם עלה בידו להשיג רישיון עליה לארץ יחד
עם קבוצת צעירים שארגן לעליה. ב-15 לספטמבר 1921 הגיע לחוף יפו. הצטרף
לגדוד העבודה ע"ש יוסף טרוטמלדור. עבד בסכריה סבחה, עפולה-נצרת, קריית שמואל
(סכריה), באילת-השחר, כפר גלעיל, ^{בית} סלילה כבישים, במחצבות, בבנין,
במסירה, כל העבודות נעשו בידים: גרו באהלים, נשלח ע"י הגדוד לעזרה לקבוצות
כנרת ומרחביה לעבודות השדה, עבר לעין חרוד שרגלי הגלבוע (סעין חרוד). עם
הפילוג שחל בגדוד עבר הוא עם החברים שנשארו נאמנים לגדוד לקיבוץ חל-יוסף
(ע"ש יוסף טרוטמלדור). עבד במסך השנים בענפי החקלאות השונים, כיבוש ביצות,
כסיקול אכניה, בחפירות, במרעה בקר וצאן. בשנים האחרונות הוא עובד במפע
הוייתים.

ב-1929 נשא לאשה את דבורה בת מיכל וילנסקי, ראש ישיבה בוילנא, נולד
להם בן בחל-יוסף ושמו אליהו. כיום יש לו מהבן הזה ואשתו לאה סביח אס -
שתי נכדות: מיכל בת 6 ומרב בת 1 שנה.

יחד עם פעילותו כחוף הקיבוץ היה חבר בפעיל במפלגת אחדות-העבודה,
אחרי שהסגנו שתי מפלגות הפועלים "אחדות-העבודה" ו"הפועל-הצעיר" הוא
חבר במפלגת פועלי ארץ-ישראל - מפא"י.

ב-1932 נדרש להשתתף במסיבת שורך שלושה חדשים. היה מיועד לפעילי
מפא"י. המסיבת החקיים חודש כעמק הירדן, חודש בעין-חרוד | חל-יוסף וחודש
בנהלל. המסיבת נוהל ע"י הח' יוסף שריינצק, (יור הכנסת). כמה ימים אחרי
התחלת המסיבת נאלץ שריינצק ז"ל לנסוע לאמריקה. לזלזלה ליפסקי נסגר הנהלת
המסיבת.

בשנת 1934 נסע לחו"ל בשליחות הסדרות העובדים וההנהלה הציונית
לצ'כוסלובקיה וקרפטרונ (שהיתה אז חלק מצ'כוסלובקיה). בדרך לפרגז טר
לעיר מולדתו לאוויטש. שם כשבוועיים. חיטל כל רכושם ועסקיהם של ההורים
ושלח אותם לארץ ולקבוץ. ההורים ו-8 ילדים. כל 9 האחים והאחיות כעת בארץ.
4 מהם (2 אחים ו-2 אחיות) בחל-יוסף. 5 מחוץ לקבוץ. ההורים שחו בארץ.
ל-9 האחים והאחיות שכאן כעת 27 ילדים ו-7 נכדים (כן ירכבו).

ב-1941 התגייס לצבא הבריטי כדי להשתתף במלחמה נגד השילוח באירופה. לאט לאט התערבנו הפתויים מהארץ ליחידות עבריות. הוא שרת ביחידה נהיגים ולמד לנהיג, חוץ כדי תקופת האיטונים הצטרף הוא לשיירה שנמסרה לבבול פרס (זרן עבר-הירדן ועירק כדרך מדבריה לא סלולה). ^{לפי הביאור האוכלוסייה הפולנית שנמלטה מפולין. הם חיו במחנות במסגרת צבאית. חוץ כדי שהיה במחנה הוא התגבב לעיירה עירקית על גבול פרס ובילה לילה בהסתר מעין-רואים ערבים עם הקהילה היהודית במקום. רשם מסותיהם ושיפל אח"כ בהעלאתם ארצה. כדרך חזרה לקח מבגד למכונת שלו (שהיתה מיועדת לאספקה) קבוצה בחורים יהודים מבגד (בירת עירק) שהלבישם בבגדי חיילים בריטיים שהביא אתו למסרה זו מהארץ. אח"כ עבר עם היחידה לאי סלטה. שם עכדו הנהגים בהכנות של צבאות בנות הברית לפלישה ליורופה הכבושה בידי הנאצים, בריכוז היהודים הניצולים, חי זמן מה בחוות הכשרה ליהודים צעירים. פעם ביקר שם משה שרת ז"ל כנציג הסוכנות היהודים. שלמה הגיש לו כתי קופסה מעטה ידי אתה הפליטים ועל אחת הדפנות רשם: "לפשה שרת שר החוץ לעתיד במדינת ישראל שתקום במהרה". כשקמה מדינת ישראל ומשה שרת היה שר החוץ שלה היתה קופסה זו על שולחנו כחדר-עבודתו. זה היה בשנת 1946 שנה לפני גמר מלחמת העולם השנייה ו-4 שנים לפני שהוקמה מדינת ישראל. כותב שורתו ביחירות הצבא בארץ ובחול'ל ערך הוא יחד עם חבר מעין-חרוד גרשון ^{2013/10} ~~אספה~~ העתון של היחידה י.ע.ל.}

בשנת 1945 עם גמר המלחמה חזר לארץ ושוב לקח אתו על הצניחה (ההוכחה חיילים בריטיים) מספר יהודים מחופשים בבגדי צבא בריטי להכריח אותם ארצה. בארץ חזר שוב לקיבוץ חל-יוסף לעבודה והגנה.

ב-6 לפאי 1948 ימים אחדים לפני הכרזת המדינה נסע הוא בשליחות הסוכנות היהודית לברזיליה. בדרך שהה כמה שבועות במארגזי ופעל שם למען גייס עזרה למלחמת השחרור שלנו. בימים ההם אסף גם בני העיר שלו לארגונים וארגון בתוכם מבית למען ישראל. ככראזיל הוא שהה שנה. עבר הארץ לרכבה ורחבה. לפי יזמתו ודרישתו הוכרזה מבטיח למען ישראל, לרכוש נשק למלחמת השחרור. לפני עזבו הארץ פנה ליהודים להצטרף אליו לעליה לארץ. עזרתו מסתוות הצטרפו אליו והפליגו יחד אחר. אחרים נהססו ועלו כעבור זמן מה. כותב המלגתו ^{אנצל} ריו-דה-ז'נרו היו בנסל כ-6 אלפים יהודים שליוו את העולים. בין העולים היתה גם משפחה אחיו יוסף ליפסקי שעלו לארץ אחרי שחיו שנים רבות בריו. טוב הוא חזר לקיבוץ ^{2013/10} ולעבודתו במסע הזיחיים.

הרבה רשימות ורשמים, הוא עומד לפרסם רשימת ראייתו וזכרונותיו וכל מה שפרסם בשאלות מסק וחברה בכמה ספרים. ספר ראשון: "שוקי ירושלים" נמצא

בהכנה לדפוס. *2 חלקים ראשונים (כאמ"ר) חובתה של הממשלה ביחידות (קצת) חזונית (אמ"ר)*

לפני שנים רבות פעל הרבה להקמת בית סרוטפלדור בתל-י-וסף, ויכו

הכספים הראשונים, היה פעיל בהכנות לכנין. חרם גם מהכספים שחסך בזמן פעילותו בשליחות מחוץ לקיבוץ. המדובר בכספים שקיבל כשי בחקופת שליחותו בחו"ל. כאלפיים לירות סטר או למשק מהחכונות כים שלו (לפני 20-15 שנה כשערכם היה פי כמה מהיום) ו-500 דולר שאניף אחד ככרזיל נתן לו כשי עם

גמר פעולתו אולם באיזור 509 לירות סטר חזרה משהיה (משהיה) משהיה

היה ציר בכסה ועידות של המפלגה, של ההסתדרות ושל כנסים ארציים

קיבוציים, בכנסים איזוריים. הקופה מווייפת שימש כרכז חרות באיזור. היו

הקופות שהיה פוזמן להרצות בערבים ושבתות. ביחוד בעונות של בחירות. פרסם

חוברת על תולדות תל-י-וסף (תדפיס מסמך שהופיע בקיבוץ "גדוד-העבודה ע"ש

יוסף סרוטפלדור"), קטעי ביוגרפיה שלו שורחמו בקובץ "40 שנה ל"הפועל-הצעיר"

בעריכת יצחק לופטן ז"ל, *2002 שטר רבנות, 2002 שטר רבנות (בניין) 509*

גם כעה כשלאו לו 65 שנה (בג' אדר תשכ"ו) הוא מסייף לעבוד בשדה,

במשע הזיחים, פעיל בחיי הצבא, מפרסם מדי פעם רשימות בעתונות, מופיע

בצבוריות ומנן על השקפתו בעניני מסק וחברה כקבר קיבוץ, כתובע קודם כל

פעמו ונח"כ מאחרים, המשתדל להנשים את מה שהוא מסיף לאחרים.

הערה: הועתק מחוך "אנציקלופדיה לחלוצי הישוב וכוניו" כרך ס'.

בהוצאת ועריכת דוד הצנור. *1966*

